

Prehistorik Dönemlerden Demir
Çağların Sonuna Kadar Doğu Anadolu

Eastern Anatolia From Prehistoric
Times to the End of the Iron Ages

Abstract Book
Bildiri Özetleri Kitabı

Ege University
Ege Üniversitesi

28-30 April, 2026
28-30 Nisan, 2026

D
A
R
K
III

Eastern
Anatolian
Archaeology
Workshop III

Doğu
Anadolu
Arkeolojisi
Çalıştayı III

D A R K I I

Eastern Anatolian Archaeology Workshop III

Doğu Anadolu Arkeolojisi Çalıştayı III

DCS

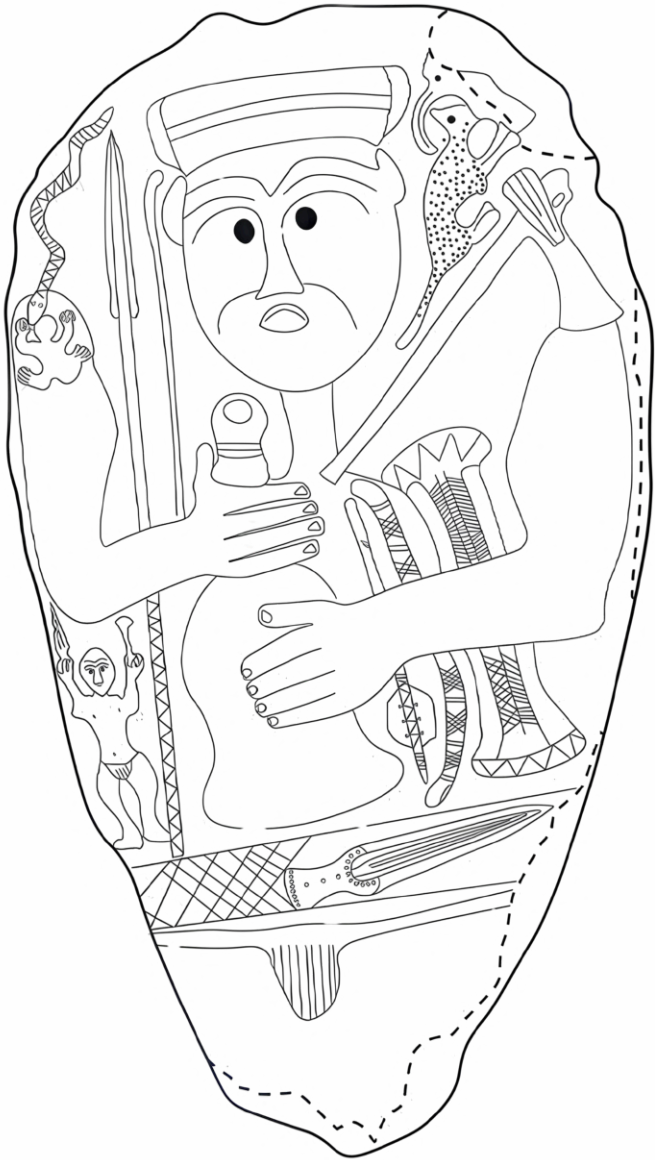
DARK III

EASTERN ANATOLIAN ARCHAEOLOGY WORKSHOP III

28-30 APRIL, 2026

EGE UNIVERSITY, IZMIR

Abstract Book

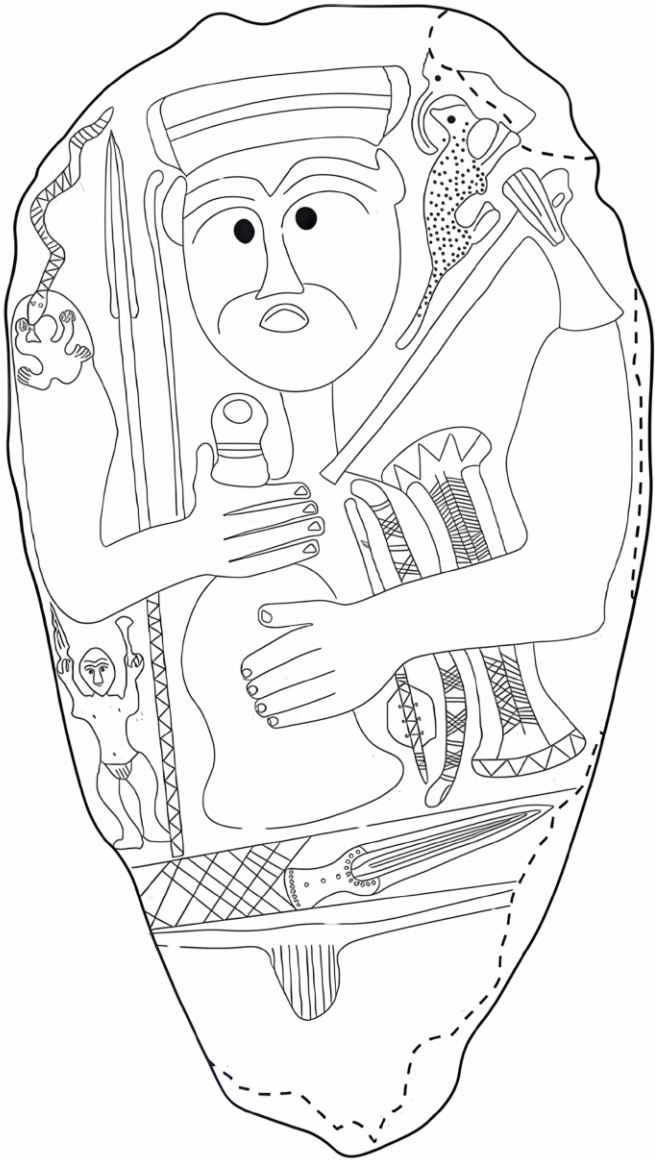
DARK III

DOĞU ANADOLU ARKEOLOJİSİ ÇALIŞTAYI III

28-30 NİSAN, 2026

EGE UNIVERSİTESİ, İZMİR

Bildiri Özetleri Kitabı

EASTERN ANATOLIAN ARCHAEOLOGY WORKSHOP III

Eastern Anatolia From Prehistoric Times to the End of the Iron Ages

DOĞU ANADOLU ARKEOLOJİSİ ÇALIŞTAYI III

Prehistorik Dönemlerden Demir Çağların Sonuna Kadar Doğu Anadolu

Abstract Book / Bildiri Özetleri Kitabı

ISBN: 978-625-00-4020-1

Editörler:

Atilla BATMAZ

Selim Ferruh ADALI

Ali ÇİFÇİ

Tasarımcılar:

Alper ÖZTÜRK

Sultan YILDIZ

Burhan BOZKURT

Nilsu İRGİN

Bu kitapçıkta yer alan bildiri özetlerinin bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Bu yayın, Doğu Anadolu Arkeolojisi Çalıştayı III kapsamında hazırlanmıştır. Kitapçığın tamamı veya bir bölümü, yayımlayanın yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya kopyalanamaz. Ancak kaynak belirtilerek alıntı yapılabilir.

The scientific and legal responsibility for the abstracts published in this booklet belongs to their respective authors. This publication has been prepared within the scope of the Eastern Anatolian Archaeology Workshop III. No part of this booklet may be reproduced, distributed, or copied in any form without the written permission of the publisher. However, quotations may be made provided that the source is cited.

© 2026 Ege University. All rights reserved.

© 2026 Ege Üniversitesi. Tüm hakları saklıdır.

EASTERN ANATOLIAN ARCHAEOLOGY WORKSHOP III

Eastern Anatolia From Prehistoric Times to the End of the Iron Ages

DOĞU ANADOLU ARKEOLOJİSİ ÇALIŞTAYI III

Prehistorik Dönemlerden Demir Çağların Sonuna Kadar Doğu Anadolu

Organization Committee / Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Atilla BATMAZ (Ege University)

Prof. Dr. Selim Ferruh ADALI (Social Sciences University of Ankara)

Assoc. Prof. Dr. Ali ÇİFÇİ (Marmara University)

Scientific Committee / Bilim Kurulu

Prof. Dr. Catherine MARRO (Université Lyon)

Prof. Dr. Claudia SAGONA (University of Melbourne)

Prof. Dr. Ernst Stephan KROLL (Ludwig-Maximilians-Universität München)

Prof. Dr. Geoffrey SUMMERS (Research Associate, The Oriental Institute, University of Chicago)

Prof. Dr. Kemalettin KÖROĐLU (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Marcella FRANGIPANE (Università degli Studi "La Sapienza" di Roma)

Prof. Dr. Mehmet İŐIKLI (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Paul ZIMANSKY (Stony Brook University)

Asst. Prof. Maryam DARA (Research Institute of Cultural Heritage and Tourism, Iran)

Dr. Hamid FAHIMI (Freie Universität Berlin)

Sponsors / Destekler

This workshop was supported by DCS (Digital Custom Service Inc.), the Saygıner Foundation for Archaeology, the Rectorate of Ege University, the Faculty of Letters of Ege University, Marmara University, and Social Sciences University of Ankara. As the organizers, we sincerely thank the supporting institutions.

Bu çalıştay DCS (Dijital Gümrük Hizmetleri A.Ő.), Saygıner Arkeoloji Vakfı, Ege Üniversitesi RektörlüĐü, E.Ü. Edebiyat Fakültesi, Marmara Üniversitesi ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi tarafından desteklenmiştir. Destekleri için bu kurumlara teşekkür ederiz.

Contents / İçindekiler:

Program	9
Keynote Lecture / Açılış Konuşması	
Geoffrey D. SUMMERS	
Past and Future Directions in the Prehistoric Archaeology of the Eastern Highlands	
Doğu Yaylalarının Prehistorik Arkeolojisi: Güncel Yaklaşımlar ve Gelecek Perspektifler.....	15
Abstracts / Bildiri Özetleri	
Yakup MEMMEDOV	
Azykh Cave: A Unique Site Hosting Three Different Species of the Genus Homo	
Azıh Mağarası: Homo Cinsinin Üç Farklı Türüne Ev Sahipliği Yapan Benzersiz Bir Alan	17
Francesca BALOSSİ RESTELLI, Elisa BIANCIFIORI	
Contacts, Boundaries, and Local Trajectories: Rethinking Eastern Anatolia between Late Ubaid and Late Chalcolithic through the Evidence from Arslantepe	
Temaslar, Sınırlar ve Yerel Gelişim Çizgileri: Arslantepe Bulguları Işığında Geç Ubeyd ile Geç Kalkolitik Arasında Doğu Anadolu'yu Yeniden Düşünmek	21
Yasemin YILMAZ, Kenan ÖNCEL, Mehmet Ozan ÖZBUDAK, Özgür ŞAHİN, Sidar GÜNDÜZALP, Mehmet Ali POLAT	
Tozkoparan Mound Excavation	
Tozkoparan Höyük Kazısı	23
Veli BAŞŞALİYEV, Elmar BAŞŞALİYEV	
Relationship of Nakhchivan with the Near East During the Chalcolithic Period	
Kalkolitik Çağ'da Nahçıvan'ın Yakın Doğu ile İlişkileri	26
Rabia AKARSU	
Traces of Settled Life Before the Karaz Culture in the Erzurum Plain: Evaluation of the Early and Middle Chalcolithic Age Layer Dated to the 5th Millennium BC in Pulur Höyük	
Erzurum Ovası'nda Karaz Kültürü Öncesi Yerleşik Yaşam İzleri: Pulur Höyük'te MÖ 5. Binyıla Tarihlenen Erken ve Orta Kalkolitik Çağ Tabakasının Değerlendirilmesi	29
Elif BAŞTÜRK	
Early Settlement Traces in the Afşin-Elbistan Plain: Tanır Yassihöyük in the Neolithic and Chalcolithic Periods	
Afşin-Elbistan Ovasında Erken Yerleşim İzleri: Neolitik ve Kalkolitik Dönemde Tanır Yassihöyük...32	

Geoffrey D. SUMMERS

Thoughts on Early Trans-Caucasian Regionalisation

Erken Trans-Kafkasya Bölgeselleşmesi Üzerine Düşünceler 35

Gülşah ALTUNKAYNAK, Bülent GÖNÜLTAŞ

A New Study on the Mounds of Eastern Anatolia: Değirmenler Höyük

Doğu Anadolu Höyüklerine Dair Yeni Bir Çalışma: Değirmenler Höyük..... 37

Gülşah ÖZTÜRK

From Dot to Motif: Geometric Designs on Eastern Anatolian Karaz Ceramics

Noktadan Motife: Doğu Anadolu Karaz Seramikleri Üzerindeki Geometrik Tasarımlar..... 41

Giorgi MINDIASHVILI, Zviad SHERAZADISHVILI

Early Bronze Age Kura-Araxes Culture Temple Complex from Gudabertka Settlement

Gudabertka Yerleşmesinden Erken Tunç Çağı'na Ait Kura-Aras Kültürü Tapınak Kompleksi..... 44

Umut PARLITI, Nazlı AKBAŞ

The U6 Elite Burial of the Karaz Culture (3rd Millennium BCE) from Parmaksız Kale Höyük

Parmaksız Kale Hüyük'ün Karaz Medeniyetine (MÖ 3. Binyıl) Ait U6 Elit Mezarı.....47

Gulan AYZAZ

Van Çatak Kaniya Bekan Necropolis: New Data in Iron Age Research

Van Çatak Kaniya Bekan Nekropolü: Demir Çağı Araştırmalarında Yeni Veriler.....49

Bora UYSAL, Ali ÇİFÇİ

Excavations at Elbistan Karahöyük and Hamzatepe (2021–2024): Flood Events, Stratigraphy, and Cultural Development

Elbistan Karahöyük ve Hamzatepe Kazıları (2021–2024): Sel Taşkınları, Tabakalanma ve Kültürel Gelişim.....52

Krzysztof JAKUBIAK

Columned Hall in Metsamor (Armenia): A Few Comments Not Only About the Architecture

Metsamor'daki (Ermenistan) Sütunlu Salon: Sadece Mimarlık Üzerine Olmayan Birkaç Yorum.....55

Erkan KONYAR, Şemsihan KAYA

North-western Iran and Eastern Anatolia Early Iron Age Burial Chronologies: Reassessment and Ongoing Debates

Kuzeybatı İran ve Doğu Anadolu İlk Demir Çağı Mezar Kronolojileri: Yeniden Değerlendirme ve Süregelen Tartışmalar.....57

Azykh Cave: A Unique Site Hosting Three Different Species of the Genus Homo

Azıh Mağarası: Homo Cinsinin Üç Farklı Türüne Ev Sahipliği Yapan Benzersiz Bir Alan

Yakup MEMMEDOV ^[1]

Abstract

The Azykh Paleolithic cave camp site was discovered in 1960 by archaeologist Mammadali Huseynov in the Khojavand region. Located on the left bank of the Kuruchay River, the cave sits at an elevation of 950 meters above sea level and 200–250 meters above the current riverbed. It has two entrances and five chambers, with a total area of 1,250 m², a length of 250 meters, and a height of 20 meters. The cave is of karstic origin.

Azykh Cave, considered one of the largest karstic caves in the South Caucasus, has yielded a total of 6,232 stone tools across 10 archaeological layers, belonging to three distinct archaeological cultures. Of these, 199 artifacts were recovered from layers VII–X and are attributed to the Kuruchay Culture (dating from approximately 1.2 million to 780 thousand years ago). No paleoanthropological remains were found in these layers.

From layer VI, 2,000 specimens were found, and from layer V, 289 specimens were recovered. A hominid remain dating back 350,000–400,000 years was discovered in layer V, and analyses indicate that it belongs to the species *Homo heidelbergensis*. From layer III, which belongs to the Mousterian Culture, 3,744 specimens were found. During unauthorized excavations, a Neanderthal remain (a tooth) was discovered.

[1] Dr., Institute of Archaeology and Anthropology of the Azerbaijan National Academy of Sciences, Department of History and Archaeology of Khazar University, Baku - Azerbaijan

These findings indicate that Azikh Cave hosted three different species of the genus Homo. With this characteristic, Azykh Cave holds unique significance. Following the liberation of Karabakh from occupation, archaeological research at Azikh Cave has resumed.

As a result of the surface surveys conducted by Prof. Ismayil Baykara in Van Province between 2014 and 2021, numerous chipped stone artifacts made of obsidian were identified in the Erciş district, belonging to the Lower and Middle Paleolithic periods. Dating studies carried out in the region revealed that the lava flow at the site dates back approximately $420,000 \pm 24$ years. When the technological and typological analysis of the chipped stone artifacts is evaluated alongside the dating results, it is concluded that the site belongs to the Lower Paleolithic Period, specifically the Late Acheulean Culture. These findings are comparable to the VI–V layers of the Azikh Cave in Azerbaijan and the Qaraca site (dating from 460,000 to 370,000 years ago).

Keywords: South Caucasus, Azykh Cave, Paleolithic, Kuruchay Culture, Lithic Technology.

Özet

Azıh paleolitik mağara kamp alanı, 1960 yılında arkeolog Mammadali Hüseyinov tarafından Hocavand bölgesinde keşfedilmiştir. Kuruçay'ın sol kıyısında, deniz seviyesinden 950 m yükseklikte ve günümüz çay yatağından 200-250 m yukarıda konumlanan, iki girişi ve beş salonu olan mağara (toplam alanı 1250 m², uzunluğu 250 m, yüksekliği 20 m) karstik kökenlidir.

Güney Kafkasya'daki en büyük karstik mağaralardan biri olarak kabul edilen Azıh Mağarası'nda 10 arkeolojik tabakada üç farklı arkeolojik kültüre ait toplam 6232 taş alet ortaya çıkarılmıştır. Bunların 199 tanesi Kuruçay Kültürü'ne ait VII-X tabakalardan elde edilmiştir (1.2 milyon yıl önceden 780 bin yıl öncesine kadar). Bu tabakada herhangi bir paleoantropolojik kalıntıya rastlanmamıştır.

VI. tabakadan 2000, V. tabakadan 289 örnek bulunmuştur. V. tabakadan 350-400 bin yıl öncesine ait bir hominid kalıntısı keşfedilmiş olup, analizler onun Homo heidelbergensis türüne ait olduğunu göstermektedir.

Mustyen Kültürü'ne ait III. tabakadan ise 3744 örnek bulunmuştur. Burada yapılan izinsiz kazılarda bir Neandertal kalıntısı (diş) keşfedilmiştir. Bu veriler Azıh Mağarası'nın Homo cinsine ait üç farklı türe ev sahipliği yaptığını göstermektedir. Bu özelliği ile Azıh Mağarası eşsiz bir öneme sahiptir. Karabağ'ın işgalden kurtarılmasının ardından Azıh Mağarası'nda arkeolojik araştırmalar yeniden başlatılmıştır.

2014-2021 yılları arasında Prof. İsmayıl Baykara tarafından Van ilinde gerçekleştirilen yüzey araştırmasının sonuçlarında, ilin Erciş ilçesinde obsidiyenden yapılmış çok sayıda Alt ve Orta Paleolitik dönemlere ait yontma taş kalıntısı tespit edilmiştir. Bölgede yapılan tarihlendirme çalışmaları sonucunda buluntu alanındaki lav akıntısının yaklaşık 420.000 ± 24 yıl öncesine ait olduğu belirlenmiştir. Yontma taş kalıntılarının teknolojik ve tipolojik incelemesi, tarihlendirme çalışma-

ları sonucunda buluntu alanındaki lav akıntısının yaklaşık 420.000 ± 24 yıl öncesine ait olduğu belirlenmiştir. Yontma taş kalıntılarının teknolojik ve tipolojik incelemesi, tarihlendirme çalışmalarıyla birlikte değerlendirildiğinde, bu alanın Alt Paleolitik Dönem, Geç Acheulean Kültürü'ne ait olduğu ortaya konmuştur. Bu buluntular, Azerbaycan'daki Azıh Mağarası'nın VI-V tabakaları ve Qaraca (460–370 bin yıl önce) alanı ile karşılaştırılabilir niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Güney Kafkasya, Azıh Mağarası, Paleolitik, Kuruçay Kültürü, Yontma taş Teknolojisi

